

Inhoud van dit nummer:

- “D’n urste en de moiste thuis ”
- Veldnamen terug in de Ooij
- Ecologische verbindingzone
Nederrijk - Brandenburg
- Veilingkistje onder blauwe hemel
- Agenda en mededelingen

“D’N URSTE EN DE MOISTE THUUS ”

Als je Henk eens gezien hebt, zou je hem nog kunnen vergeten, maar als je hem hebt horen vertellen, nooit meer. Zijn enorme kennis en meeslepende manier van vertellen zijn indrukwekkend !

Als zoon van een varkenshouder in het Groesbeekse, lag het voor de hand dat Henk de agrarische kant op ging. Maar eenmaal gediplomeerd boer, was overname van het familiebedrijf toch niet waar Henk van droomde. Hij ging werken bij de plaatselijke Boerenbond, toen

VOORWOORD

Als nieuwe voorzitter van De Ploegdriever vind ik het gepast dit voorwoord te beginnen met een dankwoord aan Jan Eikholt die op de jaarvergadering als voorzitter afscheid van onze vereniging nam. Jarenlang vormde hij een stevige steunpilaar van onze club. Jan had het vermogen om de soms felle discussies op aimabele wijze te leiden en kon achter de schermen moeilijke kwesties met tact succesvol afronden. Bovendien beschikte hij over een uitstekende dossierkennis. Kortom, Jan was een bindende factor in de bonte verzameling van burgers, boeren en buitenlui in onze vereniging. Jan laat de vereniging in bloeiende welstand achter. De Ploegdriever geniet steeds meer bekendheid in de regio en daarbuiten. De omzet van de activiteiten stijgt aanzienlijk.

Het geld van het landschapsfonds van Via Natura kan na de Brusselse staatssteuntoets nu daadwerkelijk aangewend worden voor velerlei projecten uit het LOP (Landschapsontwikkelingsplan). Dat is goed voor natuur, goed voor het landschap en dus goed voor de Ploegdriever.

Met de inrichting en het beheer van de ecologische verbindingzone en de percelen van onze beheersstichting (SLOG) in Groesbeek is inmiddels een stevig begin gemaakt. Het project “Voedsel voor de Natuur” krijgt steeds meer vorm en in samenwerking met de Vereniging tot behoud van Monument en Landschap wordt er in de Ooijpolder het veldnamenproject ten uitvoer gebracht.

Nieuwe projecten in Groesbeek zoals “De Vortse Brug” en “Het Schilbroek” worden in kaart gebracht en over een projectplan voor de ecologische verbindingzone ten noorden van het dorp Ooij nabij de Ooijse Graaf worden oriënterende gesprekken gevoerd.

Door al deze nieuwe activiteiten en de reeds lopende projecten raakt de orderportefeuille van De Ploegdriever aardig gevuld. Ik denk dat die alleen maar dikker zal worden. Het geld en de plannen zijn er. En nu lijken we ook nog de tijdgeest mee te hebben..

Ik wens u een mooie nazomer toe.

Toon de Jong, voorzitter

nog vooral een winkel/leverancier voor boeren. Hij leerde er alle boeren van de omgeving kennen, en de boeren hem. Daar werd een stevige basis gelegd voor zijn huidige netwerk.

In een volgende functie, als tuinman op het blindeninstituut Henricus, begon Henk zijn kennis over te dragen aan anderen. Inmiddels ook IVN-gids, werkt hij momenteel – natuurlijk vooral in het buitengebied – met psychiatrische patiënten van alle leeftijden. Hij gaat met een vlindernetje met hen de tuin in om te vangen en te determineren, intussen vertellend over waardplanten en het nut van brandnetels. Met voederplanken lokt hij vogels, die een naam krijgen en geteld worden. De begroeiing van het terrein, het snoeien, poten en stekken, doet Henk samen met zijn cliënten, en de schapen die er grazen moeten geholpen worden met lammeren, moeten geschoren worden, waarna de wol wordt gekeerd en gesponnen, geveerd met planten en tenslotte verbreed. De leblammeren worden verzorgd door de jonge cliënten, die zo weer enige structuur in hun doen en denken krijgen. Denken over natuur en leven,

vervolg op volgende bladzijde

vervolg van vorige bladzijde

over natuur en dood; aspecten die zo nauw met elkaar verweven zijn.

Terugkijkend vraagt Henk zich verwonderd af, wie dit pad – dat zo helemaal bij hem past – toch zo heeft kunnen uitstipelen. Hijzelf heeft, dat is duidelijk, zijn talenten en de langskomende mogelijkheden zodanig weten te benutten, dat hij zich kiplekker voelt in de dingen die hij doet, en dat ook uitstraalt.

Toen in de vroege jaren negentig de landinrichtingsplannen in Groesbeek concrete vorm begonnen aan te nemen, werd het voor de lokale landschapsbeheerders, waar ook Henk toe behoorde, duidelijk dat er heel veel verloren zou gaan. Kleine, onnutte hoekjes, poeltjes, zandpaden en solitaire bomen moesten geofferd worden voor een efficiënte herinrichting van het buitengebied. De Ploegdriever werd opgericht om inzet te bundelen voor behoud – waar mogelijk – of herinrichting van deze kleine landschapselementen. Dat vereist een goede samenwerking met de boeren, tenslotte zijn zij meestal de eigenaren. Henk kent ze allemaal, en zij kennen hem als één van hen, de communicatie is dan ook geen probleem. Financiële tegemoetkoming enerzijds, daarnaast het groeiend besef dat toerisme een welkome aanvulling kan vormen op het boereninkomen, zorgen voor een grote bereidwilligheid van die kant.

En de vraag groeit; naar informatie bijvoorbeeld, door middel van het gidsen van velerlei groepen, die steeds meer belangstelling hebben voor cultuur, natuur en historie van kleine landschappen. Informatie aan lokale en regionale overheden, die in hun plannen rekening willen houden met wat er bij de bewoners leeft en dierbaar is. Hulp aan nieuwe bewoners, die hun omgeving in het buitengebied op verantwoorde wijze willen inrichten. Henk fietst er langs, maakt een praatje en introduceert de Ploegdriever.

VELDNAMEN TERUG IN DE POLDER

De herinrichting van de polder is grotendeels klaar. Als afsluiting brengen de Ploegdriever en de Stichting tot behoud van monument en landschap in de gemeente Ubbergen oude veldnamen weer terug naar de polder. Veldnamen geven dieper inzicht in de ontstaansgeschiedenis van de polder. Met het verloren gaan van veldnamen zou een polder een deel van haar identiteit kwijtraken. Om dat te voorkomen zal bij zo'n honderd percelen een bordje worden geplaatst met de oorspronkelijke veldnaam.

Zo zijn er veldnamen die verwijzen naar de oppervlakte van het perceel. Voorbeeld hiervan is de veldnaam 'Twee Morgen van de Kerk'. 'Een morgen' is de oppervlakte die in één morgen kon worden geploegd. In de polder werd de Rijnlandse Morgen gebruikt. Deze is circa 9000 vierkante meter of negentiende hectare. Tegelijk kunnen we uit de naam ook de eigenaar, te weten de kerk, afleiden. Een ander voorbeeld is de veldnaam 'Elf hont'. Een 'hont' is een zesde deel van een morgen, die komt overeen met bijna 1.500 vierkante meter.

Ook zijn er veldnamen die verwijzen naar een boerderij. Namen met Hofstad of Hofstede erin zijn hier voorbeelden van. Broekmans Hofstede aan de Kruisstraat verwijst naar de boerderij van Broekman en Maria van Loons Hofstede aan de Leuthsestraat heeft betrekking op de boerderij van Maria van Loon. Beide boerderijen zijn trouwens verdwenen, maar door de naam weten we dat er ooit een boerderij heeft gestaan. .

Dan zijn er tot slot nog veldnamen, zoals 'Geerkamp' en 'Kromme wei' die iets zeggen over de vorm. Geer is scheef. Maar hoe wordt een wei nu krom? Op 25 september zullen we het u vertellen. Dan is er vanaf 20.00 uur een informatieavond in Dorpshuis De Sprong in Ooij. U bent van harte welkom.

Hans Fun

Werkgroep Veldnamen op veldtocht

Ook via zijn wekelijkse bijdrage aan Radio Groesbeek, in de rubriek *Plantaar-dig*, bereikt hij een grote groep mensen, die wellicht (ook) nog nooit gehoord hadden van het Kardinaalsmutsstippelmotje, maar er toch op hun volgende zondagse wandeling op gaan letten. Be-

trokkenheid bij je eigen natuurlijke omgeving is – zoals Henk zegt – als olie op het water; als het er eenmaal is, breidt het zich uit naar alle kanten en je krijgt het nooit meer weg.

Annemiek Breukers

ECOLOGISCHE VERBINDINGSZONE IN EIGEN BEHEER

In het kader van de landinrichting is in Groesbeek een Ecologische Verbindingszone (EVZ) aangelegd, vanaf het Nederrijk in de richting van het Duitse Reichswald. Eigenaar is Staatsbosbeheer. Onlangs heeft de Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek een 6-jarig contract gesloten over overname van het beheer van de EVZ.

De zone varieert in breedte van 8 meter tot ruim 70 meter. De totale oppervlakte bedraagt bijna 8 ha. De inrichting bestaat uit drie elementen: hakhout/struweel, poelen en halfnatuurlijk grasland. Volgens het oorspronkelijke inrichtingsplan zou de verbindingzone voor 100% worden aangeplant. Zowel op basis van landschappelijke en ecologische overwegingen is de inrichting herzien. De zone bestaat nu uit halfnatuurlijk grasland met pleksgewijs beplantingsvakken en op enkele plaatsen een poel. Deze inrichting is op hoofdlijnen vastgelegd in het Bestemmingsplan Buitengebied.

Met een juist beheer zal de verbindingzone een geschikt leefgebied kunnen vormen voor veel meer diersoorten dan alleen de das waarvoor het plan oorspronkelijk was opgezet. Het eindbeeld zal bestaan uit bloemrijk grasland met verspreid struwelen (struikenvegetatie) met hier en daar een opgaande boom. Deze inrichting is aantrekkelijk voor vogels, vlermuizen en vlinders. Onder de twee wegen die de zone kruisen zijn dassentunnels aangelegd. Het aangeplante plantsoen bestaat voor de helft uit inlandse eik en voor het overige uit een mengsel van 11 inheemse struiksoorten. Binnenkort zal de zone tussen Wylerbaan en Boersteeg worden uitgerasterd ten behoeve van begrazing met vee.

De Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek heeft nu het beheer overgenomen van Staatsbosbeheer. Het beheer van een smalle, langgerekte strook natuur midden in het agrarisch cultuurland is relatief duur en arbeidsintensief. Voor de financiering zal daarom een beroep worden gedaan op Via Natura. De beheerswerkzaamheden zullen voornamelijk worden uitgevoerd door de Ploegdriever.

Nel van den Bergh

WAARNEMINGEN

Tijdens een inventarisatie van libellen en juffers in het buitengebied van Groesbeek heeft Stijn Schreven de zuidelijke oeverlibel aangetroffen op de natuurkavel bij de Hulsbeek. Deze zeldzame libel komt alleen voor in Zuid-Limburg en wordt sporadisch noordelijker waargenomen. Op hetzelfde perceel is massaal Duits viltkruid tot kiemen en bloeien gekomen. Dit plantje staat in Nederland op de Rode lijst van bedreigde planten. Ook op de geplagde berm van de Zandbaan is deze plant dit jaar aangetroffen. Tenslotte nog een bijzondere vogelwaarneming: op de natuurkavel bij het ooievaarsnest aan de Ketelstraat heeft dit jaar een do-daars gebroed.

Ziet u ook iets bijzonders op een van onze percelen, dan horen we dat graag.

KLUTELLÖRE, PILAGO BERGAMICAE

De Ploegdriever

www.ploegdriever.nl

Secretariaat:

Zeger Stappershoef
Kerkdijk 50
6577 JL Erlecom
024-6631885

Projectbureau:

Arno van der Kruis
Kasteelselaan 60
6574 AJ Ubbergen
06-12619049

De Ploegdriever is een vereniging die landschapsbeheer stimuleert en uitvoert. De boerenleden van de vereniging verzor-

gen op een deskundige wijze het beheer van het fraaie cultuurlandschap en zij worden daarvoor passend beloond. Zij wor-

den ondersteund door betrokken burgers met kennis van en liefde voor natuur en landschap in onze woonomgeving.

Ploegdriever is de lokale naam voor de witte kwikstaart. Het vogeltje loopt achter de ploeger aan en zoekt in de ploegvoor naar insecten. In een afwisselend agrarisch cultuurlandschap voelt het *ploegdrieverke* zich het meest op zijn gemak

De vereniging werkt nauw samen met Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek (SLOG). Die beheert landschapselementen en natuurterreintjes in het boerenland. Samen streven we naar landschapsbeheer dat bijdraagt aan een blijvende verweving van landbouw en natuur.

Wordt lid als u een actieve bijdrage wilt leveren (€20/jaar)

Wordt donateur als u ons werk financieel wilt steunen (minimaal €15/jaar)

Veilingkistje onder blauwe hemel

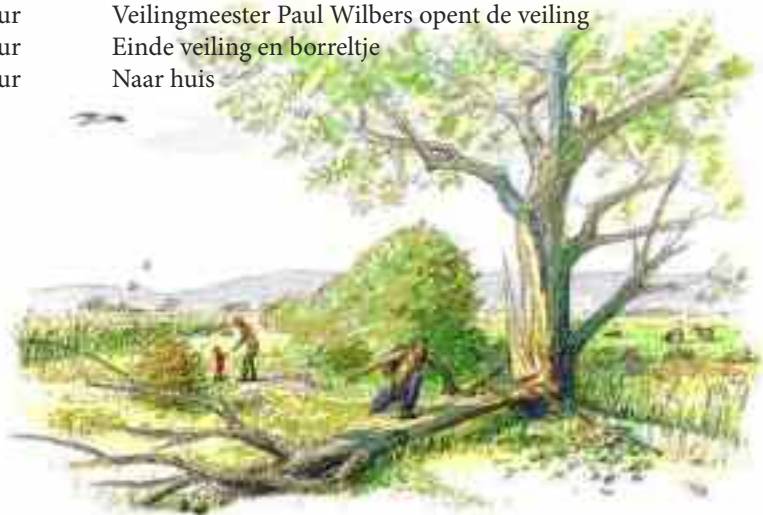
Op zaterdag 15 september vindt in de Ooijpolder, temidden van akkers en weilanden, de eerste landschapsveiling van Nederland plaats. Landschapselementen van het door de Ploegdriever ingerichte natuurnetwerk tussen Thornsestraat en het Meertje komen onder de hamer. De opbrengst komt ten goede aan het beheer in de komende 10 jaar. U bent allen van harte welkom.

lees meer over deze veiling op www.vianatura.nl

Wat staat er op het programma?

Voorafgaand aan de veiling wandelen we in groepjes door het gebied, zodat u de te veilen stroken, hagen en heggen onder de loep kunt nemen.

14.00 uur	Aankomst bij Thornsestraat (ter hoogte van nr.14) en wandeling naar veilinglocatie.
14.30 uur	Glaasje Ooijpolder
14.45 uur	Veilingmeester Paul Wilbers opent de veiling
15.30 uur	Einde veiling en borreltje
16.00 uur	Naar huis

AGENDA EN MEDEDELINGEN

Zaterdag 15 september

Landschapsveiling Ooijpolder

Zie artikel in deze nieuwsbrief

Dinsdag 25 september

Informatieavond Veldnamen Ooijpolder

Zie artikel in deze nieuwsbrief

NIEUWSBRIEF IN KLEUR

U kunt deze nieuwsbrief in kleur bekijken op onze website www.ploegdriever.nl.

Tevens verschijnen op de welkomspagina regelmatig nieuwe berichten.

De Ploegdriever

Vereniging Landschapsbeheer
Groesbeek-Ooijpolder

www.ploegdriever.nl

COLOFON

Vormgeving, opmaak

Kees Nuijten, Kekerdom

www.studionuijten.nl

Printwerk

DPN Nijmegen